

Sıkıcı duvarların düşmanı

MIXER
EDITIONS

HAKKIMIZDA | İLETİŞİM Ara

ARA

HESAP AÇ

Giriş Yap

ÖNCEKİ

22 OCAK, PERŞEMBE, 2015

SONRAKİ

Didem Yazıcı
YAZAR

YAZAR HAKKINDA

DİĞER YAZILARI

TAKİP ET

YAZAR PAYLAŞ

TAKİPÇİLERİ

0

YAZILARI

3

LOVE IT

Bozuk Zaman Makinası

Nilbar Güreş'i ilk defa 2008 yılında kamusal alanda gerçekleştirdiği kışkırtıcı ve düşünmeye iten performansları ile tanıdığımızda bir araya getirdiği malzemeler ve bulunduğu mekânın bağlamıyla birlikte, coğrafi ve kültürel kodların içiçe girdiği, zamansız, kendi gerçekliğini kuran, queer ve bağımsız bir anlatının izini yakaladığımızı düşünmüştüm. Cesareti ve eleştirelliği ile insanın aklını başından alan bir renk cümbüşü...

Güreş on seneyi aşkın bir süredir toplumsal cinsiyet, kimlik, cinsiyet eşitliği, cinsellik, ön yargılar ve baskılar üzerine alışa gelmiş ve ezberlenmiş bir eleştirellikten ziyade, işleriyle kendine özgü güncel mitolojiler ürettiği bir evren kuruyor. İzleyiciyi içine çeken, hayalgücünü harekete geçiren gerçeküstü bir girdap gibi...

2014 senesi, sanatçının güncel sanat alanında aktif olarak yer almaya başladığı ve çalışmalarının ilk defa sergilendiği 2003'den bu yana, katıldığı sergilerin çeşitliliği açısından geçirdiği en hareketli seneydi. Sao Paulo, İrlanda ve Güney Kore bienalleri, Roma MAXXI müzesi, Viyana, New York, Los Angeles, Berlin, Saraybosna, Şarika'da gerçekleştirdiği sergilerin yanı sıra, Avusturya'nın en prestijli sanat ödülleri olan Otto Mauer'i (2014) ve Hilde Goldschmidt ödülünü (2013) alan Nilbar Güreş pratiğinin en yoğun günlerini geçirirken, aynı zamanda yeni çalışmaları ile sanatsal çalışmalarında önemli bir kırılma noktasını deneyimliyor. Ürettiği yeni heykel-yerleştirmeler ile taze bir dilde, daha araştırma-odaklı ve mekâna yayılan üç boyutlu hikayeler inşa ediyor.

Kısa bir süre önce - performans, video, fotoğraf, kolaj ve çizim odaklı –pratiğinin yanı sıra ilk defa heykel / yerleştirmeler gerçekleştirdin. Sanki performanslarında, kolajlarında olup bitenler canlanmış, vücut bulmuş gibiler. Üç boyutlu işlere yönelmek ne tür ya da nasıl bir ihtiyaçtan doğdu?

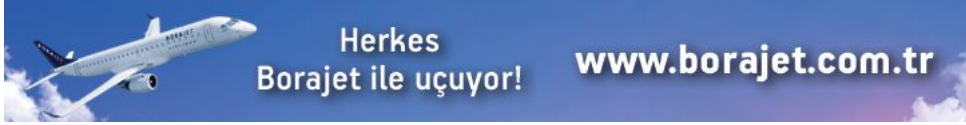
Biliyorsun bir çok sanatçı gibi genelde ben de çizerek başlıyorum üretimime. Resim yaparken resmin içinde hep eskiz, tasarı bir parça var. Resmin ufku açık, seyredenin hayalgücü ile daha bir işbirliği halinde. Bu formları dönüştürmek yani kısmen bazı hatları kapatmak uzundur aklımda olan bir şeydi. Şimdi senin sorun üzerine yabancı bir gözle bakmaya çalışınca, resimler karmaşıklışıp bulanıklaşıyor ve objeler netleşiyor gibi de görünebilir aslında dışardan.

Bahsettiğin resimlerin bulanıklaşması ve objelerin netleşme sürecine dair, bir anlamda işlerin yaşıyan, farklı diyarlara gidip gelen, farklı kavramlardan ve öykülerden beslenen, hayatla birebir ilişkilenen ve hayatına devam eden varlıklar olduğu düşüncesine kapılıyorum. Bu sene Sao Paulo bienali için gerçekleştirdiğin ‘Sözveren Eller’, ‘Pembe & Kürk, Desen & Kilim....’ ‘Brezilya Kına Gecesi’ (2014) tam da bu sözünü ettiğim yaşamsallığın içinden, ritüellerde, sembolik jestlerde, geleneklerde kullanılan objelerin bir araya gelerek oluşturduğu, benzersiz bir kozmos oluşturuyor. Bu yeni çalışmaların çıkış noktası bienalin konsepti ile de örtüşüyor. Bu süreçten, çalışmaların oluşum aşamasından, küratörlerle kurduğun diyaloglardan, Sao Paulo’da seni tetikleyen deneyimlerden bahseder misin?

Öncelikle bu güzel tasvirlerin için çok teşekkür ederim Didem. Beni tetikleyen çok şey olmuştur elbette. Benim dahi bilmediğim ya da burada dile getiremeyeceklerim dahil. Algımı sözcüklere sığdırmak zor, bu sebeple de imaj üretiyorum. Küratörlerle ilişkim konusunda, hızlı üretimde çok başarılı değil gibiyim. Daha ziyade sindirerek insanları anlayarak çalışıyorum. Bu da vakit alıyor, en az bir kaç ay. Bir de benim kendi duruşum...Dilim uyusmuyorsa mesele ne kadar ilginç olursa olsun çalışmak mümkün olmuyor. Kısaca, enerjiler buluşmayınca özeti olan üretim de gerçekleşmiyor. Sonuçta, Bienal’de sergilediğim eserler aslında bir süredir tasarladığım fikirlerdi. Başından beri aklımda olan şeylerdi. Bunlara bir kaç yenisi eklendi orada vakit geçirdikçe. Medyayı ve sanattaki yönelimleri takip eden biri olmadığımı altını çizerek, aslında gayet iç güdüsel olarak oradaki bağlamı ile benzer şeylere yöneldiğimi gördüm. Deneyimler deyince de oraya gitmeden bir iki hafta önce İstanbul’da biber gazı teneffüs etmişim sonra Sao Paulo’da da bir protestoya denk geldim. Orada da aynı gaz, polis copları vardı. Kaldığım binanın karşışı işgal binasıydı. Çünkü bu şehrin çok ciddi bir evsizlik sorunu var. İnsanın ilk üç temel hakkı olan beslenebilmek, barınabilmek ve eğitim her iki ülkede de lüks kategorisinde.

Sonra azınlıkların ya da toprakların en eski hemşerilerinin durumu... Tıpkı bizim ülkemizdeki gibi sonradan gelenlerin bu ilk canlılara duydukları nefret, ırkçılık, şiddet. Yerlilere, hayvanlara, doğanın ta kendisine karşı olan bu korkunç yok etme tutkusu, kendisi dışındakini tanımama, kendi kurallarına normatifleşmesine, hetero-normatifleşmesine, uymayana yaşam şansı vermeme halleri, insanların dillerini, kültürlerini, ritüellerini baltalama, yok etme, söz söyleme hakkını elinden alma... Kısaca varoluşlarını yasaklama halleri... Gerçekten tüm bunlar bizim ülkemizden de o kadar tanıdık durumlar ki.

LOVE IT

PAYLAŞ

NILBAR GÜREŞ, Yerleştirme / Installation: 31st the Bienal de São Paulo, Brezilya / Brasil, 2014© Fotoğraf / Photographs: Marcos Gorgatti, Sanatçının, Rampa (İstanbul) ve Martin Janda (Viyana) izniyle / Courtesy the Artist, Rampa (İstanbul), (1/22/15)

1 2

‘TrabZONE’ (2010) çalışmalarının içinde otobiyografik özelliği en ağır basan işlerinden biri. Kişisel yaşanmışlıklardan yola çıkan bu fotoğraf serisi, güncel sanatta oldukça sorunlu olan samimiyet meselesini de bir anlamda irdelemiş oluyor. Çocukluk, bilinçaltı, insanın büyüdüğü kent, öğrenişmiş cinsiyet, kolektif ve bireysel hafıza canlanıp seni Trabzon’a götürüyor. Bir anlamda zaman yolculuğuna çıkmışsın... Bu işi üretme sürecinde en zorlandığın, beslendiğin ve keyif aldığın anlar nelerdi?

Samimiyet... bu sihirli bir sözcük ya da sihir gibi hiç de öyle sanıldığı gibi masallarda olan bir şey değil. Günlük hayatta samimiyet ile çok şey değişebilir. Güncel sanat/hayat... ikisi de aynı saz benim için. Samimiyet benim için işim açısından şöyle: bildiğim kadarı ile şimdiye dek duygusunu içimde hissetmediğim hiç bir şeye konsantre olmadım. ‘TrabZone’ serisini çalışırken bir şeyleri gizlemedim. İmajların, uyguladığımız performatif anların realitesi

öyle yüksek ki zaten orada bana destek olan, çalışan herkes hemen anladı meseleyi. Yaptığımız şeyin ne olduğunu biliyorlardı o performatif an itibari ile. Bu işlerin lezzetlerinden biri de bu: edim ile gerçekleşen anlık bir bilgi dolumu. Bedenen ve ruhen zorlandığım tek imaj kadınlarla camiideki erkekler bölümünde çalıştığımız imajdı. (Prayer isimli imaj: bir kadın diğer kadının eteğinin altında ve secdeye dönük değiller.) Çünkü arandık, takip edildik bu çekim esnasında. Tehlikeliydi. Bugün olsa kötü, hatta korkunç şeyler olabilir.

Sonuç olarak ben 2010 yılında Trabzon'a gidip, en son 20 sene evvel tecrübe ettiğim bir toplumu yeniden hatırlamak istemişim. Fakat orada aslında günümüzden 20 sene evvelini anımsamak ile ilgili bir sorun kalmadığını anladım. 20 sene sonra Trabzon'a giderek ilerde geleceğimi hiç tahayyül etmediğim bir noktaya gitmişim meğer. Sonunda bir tür bozuk zaman makinasında hissettim. En keyif aldığım anlar ise çalıştığım insanların beni algıladıkça gözlerinin içinde gördüğüm telaş, heyecan ve sevinç dolu anlardı.

Senin sorunda bahsettiğin güncel sanattaki samimiyet ise, özetlersek: içinden geçtiğimiz bu kabus politik süreçte sanatçılar, galeriler, kurum sahip ya da yöneticileri giderek ön plana çıktılar ve karşıt sese uzun zamandır olmadık şekilde destek oldular. Sanat ve aktivizm karıştı. Harika resimler, sloganlar, grafitiler, güncel sanatı solda sıfırlayan görseller oluştu. Samimiyetle, bir çoğumuz imrenerek izledik. Fakat verdiğimiz bu durumsal tepkilerin sadece protesto anlarında ortaya çıkması gereken refleksler değil de aslında bir yaşam duruşu olması gerektiğini kavradık mı? Türkiye gibi acımasız bir sınıf toplumunda sanat kurumu yöneticileri, galeriler, kurum sahipleri acaba kendi çalışanlarına ödedikleri ücretler hakkında ne kadar adaletliler? Öyle ki bu sebepten sanat kulvarında çalışan emekçilerin biyografileri aşağı yukarı benzer oluyor. Çeşitlenemiyor ve evrilemiyoruz.

Diğer yandan sanatçılar çektikleri videolarda ve projelerde beraber çalıştıkları insanlara karşı ne kadar samimi ve ne kadar cömertler? Ücretsiz insan çalıştıran sanatçılar mı istersin, sergi için üretilen sanat işlerine, üretimi ben üstlendim bu sanat işini alır evime koyarım diyen küratör ya da galerici mi yoksa sanatçının katılım parasını cebine atan küratör ve sergi düzenleyicisi mi... Bunların hepsi var, görüyoruz, yaşıyoruz. Oysa ki sanat, samimiyet, hak ve adaletten ayrı düşünülemez ki...

NILBAR GÜRES, ÜZÜMLER TrabZONE serisinden / THE GRAPES from the series TrabZONE, 2010C-print, 100 x 150 cm, 39.37 x 59.06 inches, Sanatçının, Rampa (İstanbul) ve Martin Janda (Vienna) izniyle / Courtesy the Artist, Rampa (İstanbul), Martin Janda

LOVE IT

PAYLAŞ

İşlerinde kullandığın malzemeler taşıdığı göndermeler ve çeşitlilikleri açısından başlı başına bir araştırma konusu olabilir. Kumaşlar, bitkiler, kürk, boksör ve spor malzemeleri, baş örtüsü, halı, çiçekler, ayakkabılar... Hepsinin tarihi, geçmişi, imgelemi, bağlamına göre anlam değiştiriyor. Özellikle de bu yüzden hazır nesne ile olan ilişkin çok ilgi çekici. Kullandığın malzemeleri seçerken nasıl bir filtreden geçiriyorsun, yaklaşımın ne oluyor?

Hepimiz zamanla kendi dilimizi kurguluyor, oluşturuyoruz. Bu diller de o bahsettiğin kişisel filtreden geliyor. Bu filtrenin ağız öncelikle insanın duyarlılık katmanı ile ilgili, sonra da çevresi ve içinde yaşadığı hakim olan kültürü ile ilişkili olarak teneffüs ediyor. Zamanla ve tecrübeyle, algı homojenleşip başka dünyalarla harmanlanmaya başlayınca filtrenin gözeneklerinden daha çok şey geçmeye başlıyor. En iyi işler öyle oluyor kanımca.

Çalışmalarının post-feminist bir perspektiften yaklaşılarak yapıldığını okudum. Sen buna katılıyor musun? 'Postfeminizm' kavramını başlı başına sorunlu ve özellikle de işleriyle ilişkilendirmesini tartışmalı bulduğumu söylemem gerekir. Çünkü feminizm

hâlâ geçerli olan bir çalışma ve direniş biçimi, 'post' dendiğinde 60 ve 70'lerde yaşanmış ve bitmiş bir dönemmiş gibi anılıyor.

Hakkımda yazılan bir yazıdan yaptığın bu alıntıyla dikkat çektiğin post-feminizm meselesine olan eleştirini anlıyorum. Genel olarak yazılı kavramların insanı değilim fakat kısaca kazanılmamış bir mücadelenin tarihe karışmış olması mümkün değil. Ayrıca mücadeleler geçip giden şeyler değildirler, hep bizledirler. Kısaca haklısın, malum yazarın dediği o post bu post ise...

LOVE IT

PAYLAŞ

NILBAR GÜREŞ, FATİH PERFORMANS bilinmeyen sporlar serisinden / FATİH PERFORMANCE from the series unknown sports, 2008, Sanatçının, Rampa (İstanbul) ve Martin Janda (Viyana) izniyle / Courtesy the Artist, Rampa (İstanbul), Martin Janda (Viyana)

1 2

Çalışmalarında çoğunlukla toplumsal cinsiyet ve kültürel kimlik üzerine yoğunlaştığını biliniyor, oysa muhafazakarlığın her çeşidine karşı gerçeküstü görsel bir dille yanıt veriyorsun. Bu, saksısı zincirle bağlanmış bir kaktüsü sertbest bırakmaktan, kamusal alanda toplumsal tabuları provoke eden işlere kadar uzanan geniş bir skalada yer alıyor. 'Açık Telefon Kulübesi' (2007-2011) de farklı bir temada, dillendirilmeyen, örtbas edilen manzara ve gerçekliği video aracılığı ile resmeden bir çalışma. Yol, su ve telefon bağlantısının olmadığı bir köyde, cep telefonu sinyalinin dağda alınması içinde bir çok metaforu barındırıyor. Bu metaforlar ve motivasyonlardan bahseder misin?

İşlerin motivasyonu işlediğim meseleleri irdeleme derdimden kaynaklanıyor ve aslında bunu direkt olarak ne hemcinslerim adına ne de etnik kimliğim üzerinden üstleniyorum. Çalışmak için gittiğim gördüğüm bir çok başka yerde de benzer motivasyonlar hissediyorum ve üzerine çalışıyorum.

Çekmeyen telefonlar iletişime geçemeyen insanlar gibi. Bazen insanların dağlarına tepelerine çıkmak gerekebilir iletişime geçmek için - tek çözüm bu ise - ya da önce bir tepelerini attırmak. Kısaca çıkmazları içinden nasıl çıkılması gerektiği ile ilgileniyorum - yani stratejilerle - Toplumsal rollerin içine sığmaya çalışan kadın ya da queer varoluşunu konu edinirken de, alt yapısı, sigortası, eğitim hakkı, ufuğa geleceği olmayan kürt halkını gündeme getirirken de. Bahsetmeye çalıştığım şey bu olsa gerek. Olay nerede hangi şartlarda olursa olsun bir gün bir şekilde bir yolunu bulacaklar, bulacağız. İlgilendiğim şey, problem çözümü.

SANAT

EDEBİYAT

KÜLTÜR & YAŞAM

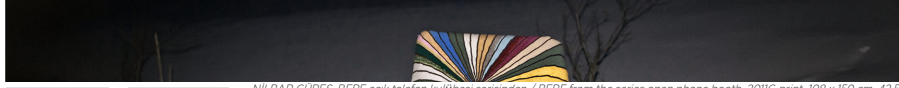
MEKANLAR

TAKVİM

GÜNDEM

NELER OLUYOR

VİDEO

LOVE IT

PAYLAŞ

NILBAR GÜRES, BERF açık telefon kulübesi serisinden / BERF from the series open phone booth, 2011C-print, 108 x 150 cm, 42.52 x 59.06 inches, Sanatçının, Rampa (İstanbul) ve Martin Janda (Viyana) izniyle / Courtesy the Artist, Rampa (İstanbul), Martin Janda (Viyana)

1 2

LOVE IT

0 56 0

Yazar: Didem Yazıcı

Tag: söyleşi, Didem Yazıcı, TrabZONE, Sözveren Eller, Brezilya Kına Gecesi, Pembe & Kürk, Desen & Kilim....., Nilbar Güreş

Proje Telif Hakkı Bilgisi

Rapor

ÖNCEKİ

Like

Share

0

Tweet

0

SONRAKİ

800 Karakter ile sınırlıdır.

Yorum Yaz

Yorum Ekle

WEB SİTESİ KULLANIM ŞARTLARI SÖZLEŞMESİ · ÜYELİK SÖZLEŞMESİ

SANAT EDEBİYAT KÜLTÜR & YAŞAM MEKANLAR TAKVİM GÜNDEM NELER OLUYOR VİDEO

Artful Living © 2013-2015